

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 14 maja 2013 r. r.

DOLiS/DEC-528/13 29876,29879,29880

dot. [...]

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267) oraz art. 12 pkt 2, art. 22, w zw. z art. 33 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pani A. J. zam. w W. oraz Pana B. J. zam. w W., na przetwarzanie danych osobowych przez Towarzystwo Ubezpieczeń E. S.A. z siedzibą w S.,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pani A. J. zam. w W. oraz Pana B. J. zam. w W., zwanych dalej również Skarżącymi, na przetwarzanie danych osobowych przez Towarzystwo Ubezpieczeń E. S.A. z siedzibą w S., zwanym dalej TU H.

W treści przedmiotowej skargi z dnia [...] sierpnia 2012 r. Skarżący podnieśli, iż w dniu [...] kwietnia 2012 r. Pani A. J. działając w imieniu męża B. J. oraz dzieci I. i M. zawarła dwie umowy ubezpieczenia z TU H. i cyt. „przez pomyłkę nie wykreśliła klauzul znajdujących się na końcu umów o nieudzieleniu zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych.” Następnie w dniu [...] maja 2012 r. cyt.: „zostało wysłane listem poleconym wycofanie zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych”. Jednocześnie w przedmiotowym piśmie cyt.: „zawarta została prośba o sporządzenie raportu o dotychczasowym sposobie przetwarzania [danych Skarżących], zgodnie z art. 32 ustawy.” Następnie cyt. „ponieważ po ustawowym terminie miesiąca nie otrzymaliśmy żadnej korespondencji ze strony TU H., w dniu [...] czerwca 2012 r. skontaktowaliśmy

się za pośrednictwem infolinii (odebrała p. N. L., symbol zgłoszenia [...]), gdzie poinformowaliśmy ich o niedopełnieniu obowiązku wynikającego z ustawy”. W swojej skardze, Skarżący wskazali również, iż do dnia jej sporządzenia, tj. [...] sierpnia 2012 r., TU H. nie skontaktowała się z nimi w celu złożenia wyjaśnień w sprawie.

W celu rozpatrzenia przedmiotowego wniosku Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych podjął czynności mające na celu wyjaśnienie sprawy, na podstawie których ustalił następujące okoliczności faktyczne.

- 1) Pani A. J. oraz Pan P. J. są klientami Towarzystwa Ubezpieczeń E. S.A. z siedzibą w S..
- 2) Skarżący wyrażali zgodę na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych kolejno w dokumentach:
  - Pani A. J. we wniosku o zawarcie umowy z dnia [...] kwietnia 2012 r. (polisa nr [...]) zawierającym klauzulę: „Oświadczam, że wyrażam zgodę by moje dane osobowe, przekazane Towarzystwu Ubezpieczeń E. S.A. z siedzibą w S., mogły być udostępnione Towarzystwu Ubezpieczeń na Życie E. S.A. z siedzibą w S. oraz podmiotom wymienionym na stronie internetowej, pod adresem: [...] – do przetwarzania dla celów marketingu bezpośredniego ich własnych produktów (usług)” (kopia w aktach sprawy k – 9);
  - Pan P. J. we wniosku o zawarcie umowy z dnia [...] kwietnia 2012 r. (polisa nr [...]) zawierającym klauzulę: „Oświadczam, że wyrażam zgodę by moje dane osobowe, przekazane Towarzystwu Ubezpieczeń E. S.A. z siedzibą w S., mogły być udostępnione Towarzystwu Ubezpieczeń na Życie E. S.A. z siedzibą w S. oraz podmiotom wymienionym na stronie internetowej, pod adresem: [...] do przetwarzania dla celów marketingu bezpośredniego ich własnych produktów (usług)” (kopia w aktach sprawy k – 7);
- 3) Pismem datowanym na dzień [...] maja 2012 r., Skarżący, w ramach przysługującego im uprawnienia wynikającego z art. 7 pkt 5 ustawy, wystąpili do TU H. z oświadczeniem o cofnięciu zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych oraz, uprawnienia z art. 33 ustawy, z żądaniem udzielenia im informacji o przetwarzanych przez TU H. ich danych osobowych, mianowicie o podanie, cyt.: „pełnej listy jakie dane, kiedy, komu (nazwa i adres osoby/ firmy) i w jakim celu zostały udostępnione”.
- 4) Ww. korespondencja, jak wynika ze znajdującego się w aktach sprawy zwrotnego potwierdzenia odbioru (k – 11), została prawidłowo doręczona adresatowi w dniu [...] maja 2012 r.
- 5) W dniu [...] czerwca 2012 r. Skarżący w rozmowie z pracownikiem infolii TU H. dokonali zgłoszenia (symbol [...]) cyt.: „niedopełnienia obowiązku wynikającego z ustawy”. Mimo powyższego telefonicznego ponaglenia do dnia [...] sierpnia 2012 r., a więc daty

sporządzenia przez Skarżących skargi do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, TU H. pozostawiło rzeczony list bez odpowiedzi.

- 6) TU H., w dniu [...] sierpnia 2012 r. Pani A. J. oraz w dniu [...] września 2012 r. do Pana B. J., skierowało do Skarżących pisma, w których określiło kolejno: Administratora i dane osobowe jakie są aktualnie przez niego przetwarzane, podstawę prawną wraz z wyszczególnieniem dokumentów zawierających przedmiotowe zgody, informacje w jaki sposób i w jakim zakresie Administrator przetwarza dane, jak również w jakim zakresie i jakiemu podmiotowi dane przekazał. W rzeczonych listach zamieszczono również informację o uwzględnieniu cofnięcia zgody o poddawaniu przetwarzaniu danych osobowych w celach marketingowych.
- 7) W wyjaśnieniach złożonych Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych TU H. wskazało, iż cyt. „(...) wystosowało wyjaśnienia, które zostały ujęte w listach z dnia [...]08.2012 r. do Pani A. J. i z dnia [...]09.2012 r. do Pana B. J.”, w których „zostało uwzględnione stanowisko w sprawie przetwarzania danych osobowych dotyczących Pani A. J. i Pana B. J. tj. *cofnięcie zgody zostało uwzględnione w związku z czym Pani/Pana dane osobowe nie będą poddawane przetwarzaniu w celach marketingu bezpośredniego oraz przekazywania danych innym podmiotom w celach innych niż wykonanie umowy.*” Jednocześnie TU H. wskazało, iż w cyt.: „treści załączonych list udzielono wszelkich informacji wskazanych w art. 32 ust.1 pkt 1-5 i art. 33 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 1997 r., nr 133, poz. 883, z późniejszymi zmianami)”.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz.926 z późn. zm.) zwanej dalej również ustawą, zawarte w art. 23 ust. 1 określają ogólne materialne przesłanki przetwarzania danych osobowych. Należy przy tym podkreślić, iż wystąpienie którejkolwiek z podanych, w przywołanym przepisie, przesłanek jest niezbędne do legalizacji przetwarzania danych. Art. 23 ust. 1 ustawy dopuszcza zatem przetwarzanie danych wtedy, gdy osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2), jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą (pkt 3), jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego, (pkt 4), jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). Równocześnie podane zostały dwie istotne wskazówki co do samej zgody i jej wyrażenia. Po pierwsze, zastrzeżono, że zgoda nie może być domniemana

lub dorozumiana z oświadczenia woli o innej treści. Tak więc zgoda jedynie domniemana lub dorozumiana jest prawnie nieskuteczna jako przesłanka legalizująca przetwarzanie danych. Po drugie, ustawa jednoznacznie uznaje zgodę (czy raczej udzielenie zgody) za oświadczenie woli. Powyższe zastrzeżenia znajdują oparcie w art. 7 pkt 5 ustawy. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż na mocy noweli z dnia 29 października 2010 r. treść komentowanego przepisu została uzupełniona – zgodnie z obecnym brzmieniem art. 7 pkt 5 ustawy *in fine* zgoda może być odwołana w każdym czasie.

W toku prowadzonych w sprawie czynności wyjaśniających oraz zgromadzonego na tej podstawie i w tym zakresie materiału dowodowego, organ ochrony danych osobowych wywiódł, iż TU H. nie przetwarza danych osobowych Skarżących w celach marketingu bezpośredniego, jak również nie przekazuje danych osobowych Skarżących w innych celach niż wykonanie umowy ubezpieczenia, od momentu odwołania przez Skarżących zgody na przetwarzanie ich danych osobowych. Jedynie na marginesie wskazać należy, iż ustawa o ochronie danych osobowych nie nakłada na administratora danych obowiązku poinformowania osoby, której dane osobowe są przetwarzane, o uwzględnieniu odwołania jej zgody.

Niezależnie od powyższych rozważań, wskazać należy, iż przepisy ustawy gwarantują osobie zainteresowanej, a więc tej, której dane dotyczą, prawo do informacji, pozwalające jej kontrolować przetwarzanie jej danych zgromadzonych w zbiorach. Wzmocnienie tych gwarancji stanowi nałożenie na administratorów danych obowiązku informacyjnego w stosunku do osoby zainteresowanej, o którym stanowi art. 33 ust. 1 ustawy. Obowiązek informacyjny przewidziany przywołanym przepisem ustawy ma na celu zapewnienie osobom, których dane osobowe są przetwarzane, dostępu do informacji o okolicznościach ich przetwarzania. Prawidłowe i rzetelne wypełnienie przez administratora danych ww. obowiązku jest niezbędne do zagwarantowania osobie, której dane osobowe są przetwarzane, kontroli nad tym procesem. Zgodnie z treścią art. 33 ust. 1 ustawy, na wniosek osoby, której dane dotyczą, administrator danych jest obowiązany, w terminie 30 dni, poinformować o przysługujących jej prawach oraz udzielić, odnośnie jej danych osobowych, informacji o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-5a ustawy, a w szczególności podać w formie zrozumiałej: 1) jakie dane osobowe zawiera zbiór, 2) w jaki sposób zebrano dane, 3) w jakim celu i zakresie dane są przetwarzane, 4) w jakim zakresie oraz komu dane zostały udostępnione. Na wniosek osoby, której dane dotyczą, informacji, o których mowa w ust. 1, udziela się na piśmie (art. 33 ust. 2 ustawy). W myśl natomiast art. 34 ustawy Administrator danych odmawia osobie, której dane dotyczą, udzielenia informacji, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-5a, jeżeli spowodowałoby to m. in. zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa, życia i zdrowia ludzi lub bezpieczeństwa i porządku publicznego (pkt 2), istotne naruszenie dóbr osobistych osób, których dane dotyczą, lub innych osób (pkt 4).

Z powyższego wynika, iż administrator danych obowiązany jest dokonać realizacji obowiązku informacyjnego w ww. ustawowym terminie 30 dni od dnia doręczenia mu takiego wniosku, a zatem zależnie od zawnioskowanych przez wnioskodawcę informacji (art. 32 ust. 1 pkt 1 – 5a ustawy), zgromadzić i przekazać je wnioskodawcy tj. osobie, której te dane dotyczą. Ustawodawca wskazał bowiem wyraźnie, iż administrator danych winien udzielić, we wskazanym terminie, w formie

zrozumiałej wnioskowanych informacji, a zatem sporządzić i przekazać odpowiedź wnioskodawcy. Wskazać przy tym należy, iż po stronie administratora danych spoczywa obowiązek terminowego przygotowania informacji z art. 33 ustawy, zaś nie jak w przedmiotowej sprawie po upływie przewidzianego ustawą terminu. Zważywszy na powyższe stwierdzić należy, że po wpłynięciu do administratora danych korespondencji zawierającej wniosek z art. 33 ustawy, zaistniałe przeszkody nie przerywają biegu terminu wskazanego w ustawie, jak również nie zwalniają administratora danych z obowiązku jego realizacji.

W tej materii wypowiedział się także Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stwierdzając, iż „o obowiązku informacyjnym wynikającym z przepisu art. 33 można mówić gdy do administratora danych skierowane zostanie jednoznaczne oświadczenie woli osoby żądającej informacji o okolicznościach wskazanych w art. 33” (por. uzasadnienie wyroku WSA w Warszawie z dnia 24 marca 2008 r., sygn. akt II SA/Wa 527/08).

Nie ulega wątpliwości, iż w przedmiotowej sprawie Skarżący, w dniu [...] maja 2012 r., wystąpili do TU H. z pismem spełniającym wymogi wniosku z art. 33 ustawy o ochronie danych osobowych. Istotnym jest również, że do czasu wystąpienia Skarżących do Generalnego Inspektora, tj. do

dnia

[...] sierpnia 2012 r., TU H. nie wykonało ustawowego obowiązku informacyjnego i nie przekazało informacji o które wnioskowali Skarżący. Jednakże, pomimo powyższego, w toku postępowania zgromadzony materiał dowodowy bezspornie wykazał, że przedmiotowe naruszenie prawa zostało usunięte. Potwierdzeniem tego stanu jest skierowanie, w dniu [...] sierpnia 2012 r. Pani A. J. oraz w dniu [...] września 2012 r. do Pana B. J., pism stanowiących realizację ich wniosku, w których zawarto odpowiedzi na wszystkie zadane przez nich pytania.

Zadaniem Generalnego Inspektora powołane przepisy ustawy wyraźnie wskazują termin, w którym administrator danych jest zobowiązany do realizacji wniosku złożonego w trybie z art. 33 ustawy. Zatem stwierdzić należy, iż ustawowy termin 30 dni jest terminem wiążącym i mimo, iż w przepisach brak jest określenia skutków przekroczenia tego terminu, co oznacza, że ma on charakter instrukcyjny, administrator powinien w ciągu 30 dni uczynić zadość żądaniu informacyjnemu (J. Barta, P. Fajgielski, R. Markiewicz, Ochrona danych osobowych. Komentarz. LEX 2011. Komentarz do art. 32 ustawy o ochronie danych osobowych). Niedopuszczalne zatem jest, aby realizacja wniosku odbywała się dopiero po zainicjowaniu postępowania przed Generalnym Inspektorem.

Konkludując, w ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych mimo, iż poczynione w sprawie ustalenia faktyczne oraz prawne, wskazują, że w niniejszej sprawie niewątpliwie doszło do naruszenia przepisów ustawy o ochronie danych osobowych wobec Skarżących, brak jest podstaw do zastosowania przepisu art. 18 ust. 1 ustawy, w myśl którego w przypadku naruszenia przepisów tej ustawy Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem. Z przywołanego przepisu wynika bowiem, iż warunkiem wydania przez organ

rozstrzygnięcia, o którym mowa w tym artykule jest istnienie stanu naruszenia prawa do ochrony danych osobowych w chwili wydania decyzji administracyjnej.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 19a ustawy, zgodnie z którym do zadań Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych należy inicjowanie i podejmowanie przedsięwzięć w zakresie doskonalenia ochrony danych osobowych, organ zwrócił się do zarządu Towarzystwa Ubezpieczeń E. S.A. o respektowanie przepisów ustawy o ochronie danych osobowych i terminowe wykonywanie obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 33 tej ustawy.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).